

Asia: VN/21883/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi työehtodirektiivin täytäntöönpanosta ja vaihtelevaa työaikaa noudattavan työntekijän asemaa parantavaksi lainsäädännöksi

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä

Huoltovarmuuskeskus (HVK) on tutustunut mietintöön. HVK ottaa tehtävänsä mukaisesti lausunnossaan kantaa huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyviin näkökohtiin.

HVK haluaa nostaa esiin kuljetusalalla vallitsevan kuljettajapulan, jonka taustalla ovat kasvaneet kuljetusmäärät ja runsaat eläköitymiset. Esimerkiksi linja-autonkuljettajista 16 % on yli 60-vuotiaita. HVK:n korona-aikana keräämässä tilannekuvassa ja muissa selvityksissä kuljettajapula on viimeisten parin vuoden aikana noussut korostuneesti esiin. Omikron-variantin leviäminen on pahentanut tilannetta entisestään, eli tavarantoimitukset myöhästyvät ja linja-autovuoroja jää ajamatta. Maantiekuljetusten toimivuus on huoltovarmuuden kannalta kriittistä, mikä korostaa osaavien kuljettajien riittävyyden merkitystä.

Linja- ja kuorma-autonkuljettajien tulee ammattipätevyyden säilyttämiseksi kouluttautua Traficomien hyväksymien viiden (5) koulutuspäivän verran viiden vuoden aikana. Hallituksen esityksessä otetaan kantaa siihen, miten tämä myös alan työehtosopimuksissa sovittu koulutus tulee direktiivin mukaisesti järjestää. Mukana ei kuitenkaan ole ehdotusta, jossa mahdollisuus järjestää ammattipätevyyskoulutusta paikallisesti sopien myös työajan ulkopuolella säilyisi.

Kuljettajien enimmäisajo- ja työajat sekä vähimmäislepoajat ovat tarkkaan säänneltyjä sekä EU:ssa (ajo- ja lepoaika-asetus 2006/561/EY, kuljettajien työaikalaki 2002/15/EY) että kansallisesti (työaikalaki, yleissitovat työehtosopimukset). EU:n ajo- ja lepoaika-asetus 2006/561/EY mahdollistaa se, että ammattipätevyysjatkokoulutus voidaan järjestää viikkolevon aikana. Jos ammattipätevyyskoulutusta voitaisiin jatkossakin järjestää myös muuna kuin työaikana, säännellyt ajo- ja työajat voitaisiin käyttää lähtökohtaisesti kuljetusten hoitamiseen.

HVK pitää perusteltuna säilyttää jatkossakin mahdollisuus järjestää ammattipätevyyskoulutuksia myös työajan ulkopuolella. Yksi vaihtoehto voisi olla ammattitaitoa ylläpitävän koulutuksen järjestäminen mahdollisuuksien mukaan Traficomien hyväksymällä tavalla kontrolloituna etä-/itseopiskeluna.

Tällä voidaan osaltaan helpottaa pahenevaa kuljettajapulaa ja tukea yhteiskunnan kriittisiin ja perustoimintoihin kuuluvien kuljetusten turvaamista.

Huoltovarmuuskeskus

Janne Känkänen

toimitusjohtaja

Outi Nietola

varautumispäällikkö

Esityksen yleisperustelut

Huomionne esityksen yleisperusteluista

-

Esityksen vaikutukset

Huomionne esityksessä arvioiduista vaikutuksista

-

Työsopimuslaki

1 luku 11 §: Vaihtelevaa työaikaa koskeva ehto

-

2 luku 4 §: Selvitys työnteen keskeisistä ehdoista

-

2 luku 6 §: Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta

-

2 luku 19 §: Pakollisen koulutuksen maksuttomuus ja työajaksi lukeminen

-

13 luku 7 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Merityösopimuslaki

1 luku 3 §: Työsopimuksen muoto ja sisältö

-

1 luku 3a §: Työntekijälle annettavat tiedot

-

2 luku 5 §: Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta

-

2 luku 24 §: Pakollisen koulutuksen maksuttomuus ja työajaksi lukeminen

-

13 luku 9 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Työaikalaki

30 §:n 4 momentin kumoaminen ja uusi 30 a §: Vaihtelevan työajan sopimuksia koskevat vaatimukset työvuorosuunnittelussa

-

34 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta

9 §: Viranhoitomääräys

-

16 b §: Pakollinen koulutus ja työajaksi lukeminen

-

22 a §: Velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta virkasuhteesta

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta

13 §: Toimintaohjeen ja kehotuksen antaminen

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Työntekijän eläkelain 148 §:n kumoamisehdotus

Huomionne ehdotuksesta

-

Työtapaturma- ja ammattitautilain 272 §:n kumoamisehdotus

Huomionne ehdotuksesta

-

Kallioinen Päivi
Huoltovarmuuskeskus